

NIEPODŁY (32) *ai*

niepodły (31), **niepodł** (1).

W pisowni łącznej (14), *w rozłącznej* (18).

e oraz o jasne.

comp niepodlejszy (14); -ej- (2), -(e)j- (12). [Często bez funkcji porównawczej.]

sg m N niepodły, niepodlejszy (4), niepodł (1) *Calep*. ◇ *G* niepodł(e)go, niepodlejsz(e)go (3). ◇ *D* niepodł(e)mu (1). ◇ *A* niepodł(e)go, niepodlejsz(e)go (6), niepodlejszy (1). ◇ *I* niepodłym (2). ◇ *f N* niepodlejszã (4), niepodł(a) (1). ◇ *A* niepodłą, niepodlejszą (2). ◇ *I* niepodłą (1). ◇ *n N* niepodłé, niepodlejszé (3); -é (1), -(e) (2). ◇ *G* niepodł(e)go, niepodlejsz(e)go (1). ◇ *A* niepodlejsz(e) (1). ◇ *pl G* niepodlejszych (1).

Składnia comp: niepodlejszy jako kto (4), *nad kogo* (1), *między czym* (1).

Sł stp, Cn, Linde brak.

1. *Niezły, taki sam, równie dobry, jeśli nie lepszy; non malus Mącz* (14) : tedy nychayże sobye dobrze [matka] rozważy/ aby taką [mamkę] yednala coby y żywota była dobrego/ y rozumu nyepodłego. *GliczKsiąż* D5v; *MYedzy* inśym złym wychowaniem [...] nyepodleyśa iest zarazá á fkázá/ yáko kochánye á pyeśfczenye *GliczKsiąż* E4, I3v, K8v, L6v; *Bonus Poeta et Orator non malus, Dobry Poeta y Wymowca* nie podły. *Mącz* 26a; *SienLek* 185v; każdy s nich iesth lámoczwart niepodleyfzy ftroy máiac iedno iáko ieden tak y drugi *BielSpr* 52; *PaprPan* Iv, Cc2; *SkarŻyw* 292; *KochJez* B4v; *ReszPrz* 110; *MA* też dobry obywatel *verisimae gloriae studio voluptates contemnere*, gdyż iest niepodleyfza cnotá/ *Placitis abstinuiffe bonis. Phil* I3.

Szereg: »jesli nie znaczniejszy, tedy nie podlejszy« (1): k temu kofzty/ wżędy miedzy wżyftkimi/ iestli nie znácznieyśe/ tedy nie podleśze. *GostGospSieb* +3.

2. *Dobry, niezły; wyróżniający się; non obscurus PolAnt; non vilis Calep; non ignotus Vulg* (18) : á to wezmi na świtanu z wodka mleczową á z boragową dla śtholczow/ iest to rzecz nie podła możesz wierzyć na takie niemoczy gorące *FalZioł* I 32b, I 12a; *RejWiz* A9; *RejZwier* 77; Stárałem się o miełce nie podleśze w Rádzie/ Ale mi Niebo było ku wielkiej zawádzie. *Prot* Bv; *BudNT Act* 21/39; *PaprPan* H4v, Aa4v; Ieden łáfiad iego nie podły/ iednym łłowem nieucźciwym wkrásć się weń chćiał: tak się obrufzył nań święty młodzieniec/ íśz go pięścią w łzyię przy inych ludziách zacnych vderzył *SkarŻyw* 459; Ten potym śtolicę tę/ tákiemuż iáko śam był/ niepodleyśzemu czárnokśięźnikowi Ianowi Grácyanowi Grzegorzem śzołtym názwanemu [...] przedał *CzechEp* 423; *GórnRozm* H4v; *Bonus – Dobry. Dobrotliwofcz. Aliquando [bonum sumitur] pro non vili, quia (ut Donatus ait) boni non sunt viles* Nie podł. *Calep* 135a; Przetoć theż y on Agezylaus Krol Lácedemońki to sobie zá łławę niepodleyfzã miał/ [...] iednak nikomu w podeymowaniu prac niewtępował. *Phil* S2; Nie podłą rzeczą gniów mój Grécia zapłáci *GórnTroas* 18.

Wyrażenia: »niepodłego domu, stanu« (1:1): *SkarŻyw* 290; Bowiemeś ty ziemiánká [...] Tyś też moiá gębuśiu nie podłego domu *ZbylPrzyg* A4.

»moc niepodła« = *niemała ilość, znaczna ilość* (1): *A Czáfu* woyny będziemy potrzeby wżyftkié kofztem śwym odpráwować [...] *Item/ Dział* woiennych moc niepodłą ku potrzebie Królestwá Polśkiégo *SarnStat* 125.

a. *W funkcji rzeczownika: człowiek wybitny, dobrze urodzony (1) : Nie ledá łkim w towarzysztwie chadzaj Nie podłego w domu zá łtoł ładzay BielKom F4.*

Synonimy: 2. dobry, niepośledni, niezły.

Cf **PODŁY**

JB